

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، اقی
آیلنی (۳۵) غروشدور .
ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، اقی
آیلنی (۹) فرانقور .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشتدر .

§

مملکه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله یں یازیلر احاده
اولونماز .

الکشاف

۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هنر تعلق مجموعه اسلامیه در .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف اربیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۶۱

۹ شوال ۱۳۳۱

پنجشنبه

۲۹ اغستوس ۱۳۲۹

جلد ۱۱

اخطارات

رساله من آل مدیغی کو - تزلزل شرطیله
یتون یازیلر هر هانکی ر غرت طرفدن
انتباس و اونو بیلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالرک ر ضح و اوقوناقلی
ارلدی و آبونه صره نومروسی محتوی
بولونمسی لازندر .

§

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لری نیک فرانسیزجه ده یارلمسی رجا
اولنور .

§

پاره کوئدرلدیکی زمان نه یه راز اولدیغیک
واضعا بیلدی رلمسی رجا اولنور .

سز مثلاً ساکن خطی ایسترسکز، دیگر بری شدتلی خطی ترجیح ایدر.
بوده برکیف و مزاج ایشی در .

اون سکزنحی عصرک نهایتند یتشدن انکلیز فیلسوفلرندن Bentham
اخلاق و حقیق مبدأ اولی اولمق اوزره « فائده و یاسعادت » ی کوسته ریور.
سعادت ، اوکا کوره : یکون اعظمی آلامدن تنزیل ایدلش
حد اعظمی حظوظدر . بر فعل ، لذیذ نتیجه لرینک مجموعی الیم نتیجه.
لرینک یکوننی تجاوز ایتدیکی حلاله مفید ، عکس تقدیرده مضر اولور .
بناءً علیه اخلاق ، اعمال انسانیه نک مفیدیتی حساب ایتمکن عبارتدر .
او ، اعمال مذکور نک معتاد نتیجه لرینی تجربه سایه سنده کشف ایده رک
ایچلرندن مفید و مضر اولانلرینی تعیین ایدر ، شایان ترجیح و احتراز
اولانلرینی کوسته ریر . فی الواقع هر وظیفه ، بر طاقم اسباب حسیه و خفیه
ایله دکل ، علت مفیدیت ایله کسب تحقق ایدر . مثلاً اعتدال و استقامت ،
برر وظیفه در . چونکه هر حساب کوره میدانده بر فضله حظ بر اقیلر .
بوحسابی یا یا بیلیمک ایچین ، بهنت هام کوره ، لذات و آلامی مختلف
یدی نقطه نظر دن تصور ایتک لازمدر :

۱: شدت ۲: امتداد . (حظوظ ، شدید و یا ضعیف ، آنی و یا ممتد
اولا بیلیر .)

۳: مجاورت . ۴: یقین (حظلر ؛ قریب و یا بعید ، قطعی و یا
مشکوک اولا بیلیر .)

۵: محضیت . (حظ محض و صاف ، بوتون المردن خالی اولاندر .)
۶: برکت . (بر حظ ، کندینی دیگر بر حقوق حظوظ تعقیب
ایتدیکی وقت برکتلی اولور .)

۷: بعد . (بر حظ ، عینی زمانده نه قدر فضله اشخاص طرفندن
تذوق اولونا بیلیرسه او قدر کنیش اولور .)
آکلاشیلیورکه بوفیلوسوف ؛ حظلری نسبت اوصافه کوره تفریق
ایتمه یور: اوکا کوره بوتون حظوظ ؛ هم جنسدر و یا عینی نوعه منسوبدر ؛
برلرندن یالکزر کمیة (شدت و امتداد) یا خود حالات خارجیه ایله
(مجاورت ، یقین . . . الخ . ایله آریلیرلر .)

شوراسی ده شایان دقتدرکه بهنت هام ، فائده و یا سعادتدن ، صورت
ضروری ده دیگر لرینک نفعی طرح و اخراج ایتیور . بونک تمامیه
عکسنه اولارق ، بهنت هامه کوره ، مبدأ مشروعیت ؛ اک بویوک کیتده
بولونان سعادت عظمادر : بونکچون فیلسوف ، وظائفی تعیین ایدرکن
نفع اجتماعی به بلکه نفع شخصی دن داها فضله مربوط قالییور . اوله که
اونک دوشونجه سنه کوره : فردی سعادت ، عمومی سعادتدن غیر قابل
تفریقدر و بونک باشلیجه ایکی سببی وارددر :

(۱) فرد ، کندینی مدافعه ایده من ، حیاتک احتیاجات ضروریه
و کونا کوتی جمعیت خارجنده کندی باشنه تدارک مقتدر دکادر .
اوحالده اونک منفعتی ، دیگر لرینککی ایله حال تضامنده در . « آری ،
قووان حسابنه چالیشیرکن ، کندی نامنده چالیشمش اولور . »
(۲) انسان ، بر موجود پرتأ ثردر . اونک اک شدید حظلری ؛

صائبیه مذهبک رواجی ، قدیم آتش پرستی نی بوس بوتون
اونوتدر مامشدی .

کستاسب زماننده ظهور ایدن (زردشت) ؛ بوقدیم عقیده نک
اوزرینی قاپلایان رماد نسیانی قالدیرمش و آتش پرستی دینی یکی باشند
علوریز اشتعال اولمشدر .

زردشت (آذر) نامنی ویردیکی آتشی ایکنجی صنف آلهار
میاننده تعداد ایلشدر . اسکندر کبیرک ایرانیه هجومی دارا سلطنتی نه بی
امان بر صدمه ایله صارصمش ایسه آتش پرستلکده او قدر مدهش
برضربه ایندیرمشدر . ایران شوکتیه برلکده سقوط ایدن آتش پرستک
(ساسانیان) سلاله سنک ظهورینه قدر خاکستر نسیان آلتنده کیزلی
قالمشدر .

ساسانیلرک مؤسسی اولان (اردشیر بابک) ایران سلطنتی اعاده
ایتدیکی کبی آتش پرستک عقیده سنی ده احیا و تعمیم ایلشدر . اوچنجی
دفعه احیا ایدیلن بوعقیده اسلامیتک تاریخ ظهورینه قدر موقع حاکمیتی
محافظه ایتمشدر .

م . شمس الدین

تنبیغ و تعلیم

بزده اخلاق ، بزده تربیه

— ۳ —

اییکوره کوره اس اخلاق « نفع » در ؛ اوده قبول ایدیورکه حظ
« لذت » خیر مطلقدر . فقط بوحظ عینی زمانده دوامی ، امین و
هردرلو آلامدن مصون اولمالی در . غریزه ایسه کندی باشنه بزى
بونتیجه به ایصاله کافی دکدر . عقلکده ایشه قارشاسی ضروریدر .
ایشته اخلاق علمنک ، یاشامق صنعتک تأمین فائده ایته سی ؛ بوندن
ایله ری کلیور .

فی الواقع اییکوره کوره ایکی نوع حظ وارددر : (۱) حال حرکتده
بولونان حظکه شدید ومؤثر اولور ، فقط کچیجی در ، آرقاسندن المی ده
سور وکلر کتیرر . (۲) معتدل وساکن اولور ؛ دوامی در و بر نتیجه
مؤله سی یوقدر . مقتضای حکمت ؛ ایکنجی بی برنجی به ترجیح ایتمکدر .
چونکه خیر ، اک سهل التدارک اولان شی در . احتیاجات طبیعیه نک تطمینی ،
المک یوقلنی دیمکدر ، باشقه شیئه لزوم یوقدر . « حکیم ، بر آرپه اکمی
و بر آرزوایله مسعودیتده ژوپیتر Jupiter له مسابقه به کیریشه بیلیر . »
مع مافیه بوصیقی نظریه ، اییکورک شا کردی مه ترودور Métrodore
واسطه سیله « نظریه حظ » استحالده ایتمشدر ؛ اساساً حظ و منفعت
برلرینه پک یاقین قومشودر . هرایکی نظریه به کوره آرتیق حظ
« لذت » ؛ « خیر » دن عبارت اولونجه بر مبدأ کبی تقرر ایدر و هرکس
حظوظ ولذاتی بولدوغی یرده التقام ایتمکده سربست اولور . صوکرآ

ایدلشدی؛ بوتئیلرک حیز آرای حصول اولماسی ایچین داهانه قادر زمان بکلیه جکز ۱۹.. جوابی حقیقه بر آبد خجالت تشکیل ایدجک اولان شو حیرت آور استفهاملره قارشى انسان نه دیه جکنى بيلمه یور. ظنمه قالیرسه بو آنه قدر یازیلان مقاله لر، سرد ایدیلن فکر لر بر اکثریت منصفیه لزوم اصلاحاتی تقدیر ایتدیره بيلمکدن باشقه بر شیئه یارامادی. لکن یالکز اصلاحاتک لزومنه قائل اولقله ایش بیتیمی ایدی؟ هیهات! حتی سنه لرجه بوفکر اوزرنده اصرار ایتسهک - نته کیم بدایت مشروطیتدنبرو یایدیغمز کبی - تصور آتمزک آینه فعلده انطباعی تأمین ایدمه مدکنصکره ینه صفرا لید چیقارز. هرکسک آغزنده (مدرسهر محتاج اصلاحدر) نقراتی دوران ایدوب طور یور؛ یتیشیر آرتق! بودعوی مرتبه ثبوت و واردی، میدان علانیه بتون عربیانغلیه چقیدی؛ بوحقیقت بدیهیه یی تکرار ایدوب طور مقده بر فائده متصور دکلد. بوندنصکره اصلاحاتک ساحه فعلیاتنده جولان ایتلی. وقتک قیمتى تقدیر ایدوب بر موفقیت کوسترمکسزین های هوی ایله کچیردیکمز درت سنهیه آجیالی یز. چونکه بکله مکة تحملز یوقدر. احتمال که اصلاحات مطلوبه حصولدیر اولنجهیه قدر ینه آیلر، سنه لر کچر. فقط بودفعه شمیدیکی پروغرامه بعض دروس نافعته علاوه ایدرک ضرر لر مزی ممکن مرتبه تلافی ایتکه چالیشمالی یز.

از جمله: درسخانه لره لسان عربک عملی صورته تحصیلنی. تأمین ایتک اوزره مکالمات و تمرینات عربیه درسی علاوه ایتک بزم ایچون نه درجه واجب، ونه قدر فائده لیدر؟ بز نریمه وارسهق: «سنه لرجه عربجه او قودیتکیز حالده عربجه قونوشمقدن، بولسانده تحریراً افاده مرآمدن عاجز سکز» دییه اتماماتده بولنیورلر. فقط حقلیدرلر. چونکه برلسانی او کریمک دیمک اولا: اولسان ایله تکلمه قادر بولنق، ثانیاً اولسانده یازلمش کتابلری او قویوب آکلایه بيلمک، ثالثاً اولسانده افاده تحریریه بولنق ملکه سنی استحصال ایدمه بيلمکدن عبارتدر. ایشه بودستوره کوره لسان عربیه انتساب ایدمه بيلمک ایچون هر حالده درسخانه لره مکالمه عربیه درسی قویمغه مجبورز. بویله اولمادینی صورته عربی منتسبی اولدیغمز کیسه یه قبول ایتدیره مه یز.

همده بوندن ایدمه جکمز استفاده پک عظیم اوله جقدر. اولاً: بواصول ایله لسان عرب تحصیل اولندقدنصکره پک چوق لغات حافظه یه آلمش اوله جفندن علمی، فنی، اخلاقی، فلسفی، تاریخی نه قدر آثار عربیه واریسه قولایجه آکلایه بیایرز. چونکه بوکی آثار، المزدکی قواعد کتابلرنده اولدینی کبی دائماً عینی بکلرک تکرریله حاصل اولان عربی برلسان ایله یازلیوب خالص عربجه ایله یازلمشدر. مثلاً: تاریخدن ابن قتیبه نک «کتاب الامامة والسیاسة» سندن بر بشی ویا ابن الاثیرک تاریخ کاملندن بر صحیفه یی، یاخودده (مقدمه ابن خلدون) دن بر فصلی آچهم؛ دیدیکم لسان عرفیدن اثر کوره بیلمی یز؟ نه کزر! بالعکس رنگین بکلرله دونادلمش رونقدار بکلر، طبعیلکنی، ساده لکنی، فصاحتی محافظه ایتش معنیدار عبارلر کوزمزه چارپارکه اصل عربجه

بالذات کوردیکی یاخود کندی همجنسارینه حس ایتدیردیکی حظ واسطه سیله تحصیل ایلر. بناءً علیه خوداندیش؛ دیکر لرینک سعادتى ساحه اندیشه سندن اسقاط ایتکه حتی کندی مسعودتی نقطه نظرندن بيله فنا بر حساب یامش، حسابنده یا کلمش دیمک اولور.

ستوارت میل Stuart Mill به نته هامک نظریه اخلاقیه سنی ایکی نقطه ده اصلاح ایچون چالیشیور:

(۱) حظلرک یالکز کمیتی دکل، کیفیتى ده حسابیه آلییور. بعض لذاتده کندیلرینی غیر قابل مقایسه بر حاله قویان بر کیفیت، بر قیمت حقیقه Valeur intrinseque واردر. بونوع حظلر، داهانه کمیتی، داهانه کنیش... الخ، فقط داهانه قابا حظوظ ایله موازنه ایدیلنجه، شرطلری ویا نتیجه لری آلام عظیمه دن عبارت بولونسه بيله، ینه اولنره شایان ترجیح کورونور. حظوظ روحیه ویا قلبیه ایله حظوظ حواسک مقایسه سندن چیقاجق نتیجه ایشه بویله در: «ناخوشنود برسوقراط اولق، البته محظوظ بر طوموز اولقدن چوق دکرلی در.»

(۲) ستوارت میل اخلاقک مبدأ اولی اولق اوزره صورت قطمیه ده «سعادت بشریه» یی کوسته ریور. بوسعادتى اعلایه معطوف اولان هر عمل ایی در، اونی تهلکه یه دوشورده یاخود تعویق ایدن هر عمل ده فنادر.

عبداللطیف نوزاد

ایکینجی مقاله ده کورولن «منهج اختیاری» تعبیری «منهج اختیاری» صورتنده تصحیح اولونمالیدر. ینه مذکور مقاله نک صوکرینه طوغرو اوقونان (شوراسیه وار: حظ ذیلن شیء، فاعلیت انسانیه نک مقصد و بناءً علیه اولی دکلد...) عبارتده سنده کی (و بناءً علیه) تعبیری اورادن قالدیر ارق بر جمله صوکران کلن عبارتیه شویله اوقومالیدر: («غایه» ده و بناءً علیه «خیر» ده بقاء، انبساط قابلیت لری...)

طیبه عذر مرده حرکت فکریه:

مکالمات و تمرینات عربیه درسی

مدرسهرلرک اصلاح و احتیاجات عصرله متناسباً انکشاف و ترقیسی ایچین شمیدییه قدر یازیلان مقاله لره، اورته یه سوریلن فکرلره دقتله نکهبان اولور و بر وقتلر عالم اسلامه نشر انوار معارف ایدن او مؤسسه فیضا فیضک یوکسلمه سنی، اوج ترقیه صعودینی منتسببندن بولندیم جهته دکل، صلاح امتی آنده کوردیکم حیثیتله وبتون موجودیتله، افراطکارانه بر صورتده آرزو ایدردم؛ فقط دوراقبالنده بیت الحکمه لر یله، رواق الحکمه لر یله، دارالفنونلریله عالم عرفانه میدان اوقویان مدرسهرلرک صوکر زمانلرده اسکی روح علمی بی ضایع ایتسی، احتیاجات زمانه دن بیکنه قالمسی سببیه کیردیکی کریوه انحطاطدن، حفرة تدنیدن قورتیله بيلمه سیچون یازیلان بومقاله لر عجبانه یه یارادی ۱۹. کرک بزده، کرک اولیای امورده نه کبی تأثیرلر براقدی ۱۹. ارباب اختصاصمزدن مرکب بر هیئت علمیه تشکلی و بوهیئت فاضله دن احتیاجات عصره موافق، تطبیقندن ثمرات نافعته اقتطاف ایدیه بيله جک بر پروغرام تربیتی تمینی